

Διαρθρωτικά Ταμεία για την περίοδο 2014-2020

Πρακτικός Οδηγός



Πώς να σχεδιάσετε ένα πολυταμειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα για την ενεργειακά αποδοτική ανακαίνιση του κτιριακού δυναμικού

Σχεδιάζετε τα επιχειρησιακά προγράμματα που θα διαμορφώσουν τις επενδύσεις της ΕΕ στην περιφέρειά σας για την επόμενη επταετία. Θα θέλατε να διοχετεύσετε τα κονδύλια των Διαρθρωτικών Ταμείων σε μια δραστηριότητα που θα έχει **πολλαπλά απτά οφέλη για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά**, θα τονώσει τις **θέσεις εργασίας στην περιοχή**, ιδιαίτερα στον πληττόμενο από την ύφεση τομέα της οικοδομής και των κατασκευών, θα παράσχει **υψηλές αποδόσεις** και θα δώσει **ώθηση στις ιδιωτικές επενδύσεις** με ένα αειφόρο, μακρόπνοο όραμα. Στόχος του παρόντος Πρακτικού Οδηγού είναι να σας βοηθήσει να καταστρώσετε ένα πολυταμειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα για την ενεργειακά αποδοτική ανακαίνιση του κτιριακού δυναμικού της περιφέρειάς σας, παρέχοντας τα εξής:

- ❶ **Απαντήσεις στις Συχνές Ερωτήσεις σας**
- ❷ **Επισκόπηση των σχετικών νομικών προϋποθέσεων και της παρεχόμενης χρηματοδότησης**
- ❸ **Υπόδειγμα προσχεδίου ενός πολυταμειακού επιχειρησιακού προγράμματος για την ανακαίνιση του κτιριακού δυναμικού σας**



Απαντήσεις στις Συχνές Ερωτήσεις σας

Ε: Γιατί να επενδύσουμε σε ενεργειακά αποδοτικές ανακαινίσεις;

Η επένδυση στην ενεργειακά αποδοτική ανακαίνιση του κτιριακού δυναμικού της περιφέρειάς σας αποτελεί μια **πραγματική οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική ευκαιρία**. Είναι ένα από τα οικονομικά αποδοτικότερα μέτρα για την επίτευξη μεγάλης εξοικονόμησης ενέργειας, τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και την **ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης** μέσω της δημιουργίας **τοπικών μη εξαγωγίμων θέσεων εργασίας**. Επίσης, ένα συνεκτικό πρόγραμμα ανακαινίσεων θα συμβάλει σημαντικά στην πολεοδομική ανανέωση στις πληττόμενες περιοχές, θα μειώσει την ενεργειακή φτώχεια και θα επιφέρει προστιθέμενα οφέλη για την υγεία και μειωμένα ποσοστά νοσηλείας μέσω της βελτιωμένης ποιότητας του αέρα. Η προκαταβολική χρηματοδότηση παραμένει το μεγαλύτερο εμπόδιο για την αξιοποίηση αυτών των τεράστιων δυνατοτήτων για οικονομικά αποδοτική εξοικονόμηση ενέργειας που κρύβονται στα κτίρια της περιφέρειάς σας. Τα Διαρθρωτικά Ταμεία για την περίοδο 2014-2020 αποτελούν μια **χρυσή ευκαιρία για πρόσβαση στην προκαταβολική χρηματοδότηση** στοχεύοντας στην επένδυση σε ενεργειακά αποδοτικές ανακαινίσεις μέσω του σχεδιασμού ενός πολυταμειακού επιχειρησιακής προγράμματος για ενεργειακές ανακαινίσεις σε βάθος.

Ε: Πώς θα ευθυγραμμιστεί αυτό το πολυταμειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα με τους υποχρεωτικούς Θεματικούς Στόχους προκειμένου να επιτευχθούν οι προτεραιότητες της ΕΕ για το 2020;

Οι ανακαινίσεις κτιρίων βρίσκονται στον πυρήνα της στρατηγικής της ΕΕ για την επίτευξη έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης έως το 2020, κάτι που αναγνωρίστηκε ξεκάθαρα με την απόφαση

- 1) να επιβληθούν **υποχρεωτικά ελάχιστα ποσοστά** στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) σχετικά με τις επενδύσεις που **πρέπει** να γίνονται στη βιώσιμη ενέργεια, όπως και στην ενεργειακή απόδοση (από 12% για τις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές, έως 20% για τις πιο αναπτυγμένες περιοχές)
- 2) **να υπερδιπλασιαστεί η παρεχόμενη χρηματοδότηση για τη βιώσιμη ενέργεια και την ενεργειακή απόδοση έτσι ώστε να ανέλθει σύμφωνα με υπολογισμούς στο ποσό των 23 δις ευρώ** στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 4 «Μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα»
- 3) **να διευρυνθεί το εύρος της επιλεξιμότητας** για επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση των κτιρίων πέραν του ΕΤΠΑ έτσι ώστε να προωθηθούν οι επενδύσεις και από το Ταμείο Συνοχής (το οποίο μέχρι πρότινος απέκλειε το στεγαστικό τομέα) και από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (υποστηρίζοντας την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού για «πράσινες» θέσεις εργασίας).

Ε: Γιατί να σχεδιάσουμε ένα πολυταμειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα;

Για να **μεγιστοποιήσουν τις επιπτώσεις του προγράμματος** στην πράξη, να **μειώσουν το διοικητικό φόρτο** και να επιτύχουν **πιο ολοκληρωμένη ανάπτυξη**, τα Κράτη Μέλη προτρέπονται να συνδυάσουν διάφορα ταμεία σε «πολυταμειακά» επιχειρησιακά προγράμματα για την περίοδο 2014-2020. Ο σχεδιασμός ενός πολυταμειακού επιχειρησιακού προγράμματος που εστιάζει στην ενεργειακά αποδοτική ανακαίνιση του κτιριακού δυναμικού δεν θα λαμβάνει υπόψη μόνο το **υποχρεωτικό ελάχιστο ποσοστό χρηματοδότησης του ΕΤΠΑ που ΠΡΕΠΕΙ να παρέχεται σε λύσεις βιώσιμης ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης**, αλλά θα είναι και μια ευκαιρία να συνδυαστεί η χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) για ένα αποτέλεσμα με μεγαλύτερο αντίκτυπο.

Ε: Το νέο «Δάνειο για Ανακαινίσεις» παρέχει ευκολότερη πρόσβαση για χρηματοδότηση των ανακαινίσεων;

Ναι, αυτό το **συγκεκριμένο «τυποποιημένο» χρηματοπιστωτικό μέσο** για το στεγαστικό τομέα το οποίο παρέχεται με τα Διαρθρωτικά Ταμεία για την περίοδο 2014-2020 έχει ως στόχο την παροχή μιας προνομιακής διαδικασίας ταχείας έγκρισης και προνομιακών συνθηκών για τους **ιδιοκτήτες κτιρίων** που επενδύουν σε ενεργειακά αποδοτικά περιουσιακά στοιχεία **μέσω ενός συνδυασμού δημόσιων και ιδιωτικών πόρων**.



Επισκόπηση των σχετικών νομικών προϋποθέσεων και της παρεχόμενης χρηματοδότησης για την υποστήριξη ενός πολυταμειακού επιχειρησιακού προγράμματος

Θεματικός Στόχος 4:

Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς

Κανονισμός «Κοινών διατάξεων»: Άρθρο 9 (4)

ΔΑΝΕΙΟ ΓΙΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΕΙΣ: Τυποποιημένο χρηματοπιστωτικό μέσο για τη στήριξη των επενδύσεων στις ανακαινίσεις κτιρίων

Αυτό το **συγκεκριμένο «τυποποιημένο» χρηματοπιστωτικό μέσο** για το στεγαστικό τομέα έχει ως στόχο την παροχή μιας προνομιακής διαδικασίας ταχείας έγκρισης και προνομιακών συνθηκών για τους **ιδιοκτήτες κτιρίων** που επενδύουν σε ενεργειακά αποδοτικά περιουσιακά στοιχεία **μέσω ενός συνδυασμού δημόσιων και ιδιωτικών πόρων**. (Ισχύει για χρηματοδοτήσεις από το ΕΤΠΑ/το Ταμείο Συνοχής)



Επιλέξιμα ταμεία για την επίτευξη του Θεματικού Στόχου 4	Προϋποθέσεις για την παροχή χρηματοδότησης από το ΕΤΠΑ	Επενδυτικές προτεραιότητες στο ΕΤΠΑ
Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)	Υποχρεωτικό ελάχιστο ποσοστό προς επένδυση στο Θεματικό Στόχο 4 στο πλαίσιο του Κανονισμού για το ΕΤΠΑ: Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες: 20% Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες: 12% Περιφέρειες μετάβασης: 15%	Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις Κανονισμός ΕΤΠΑ: Άρθρο 5 (4) (β)
		Υποστήριξη της ενεργειακής απόδοσης , της έξυπνης διαχείρισης ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, περιλαμβανομένων των δημόσιων κτιρίων και στο στεγαστικό τομέα Κανονισμός ΕΤΠΑ: Άρθρο 5 (4) (γ)
	Προϋποθέσεις για την παροχή χρηματοδότησης από το Ταμείο Συνοχής	Επενδυτικές προτεραιότητες στο Ταμείο Συνοχής
Ταμείο Συνοχής	Δεδομένου ότι η ενεργειακή απόδοση επιφέρει σαφές όφελος για το περιβάλλον (κάτι που είναι προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής), η ενεργειακή απόδοση στο στεγαστικό τομέα (δημόσιων κτιρίων και ιδιωτικών κατοικιών) είναι πλέον πλήρως επιλέξιμη για υποστήριξη από το Ταμείο Συνοχής. Καμία προϋπόθεση για ελάχιστη ή μέγιστη επένδυση στο Θεματικό Στόχο 4	Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις Κανονισμός Ταμείου Συνοχής: Άρθρο 3 (α) (ii)
		Υποστήριξη της ενεργειακής απόδοσης , της έξυπνης διαχείρισης ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, περιλαμβανομένων των δημόσιων κτιρίων και στο στεγαστικό τομέα Κανονισμός Ταμείου Συνοχής: Άρθρο 3 (α) (iii)
	Προϋποθέσεις για την παροχή χρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	Επενδυτικές προτεραιότητες στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)	Το ΕΚΤ πρέπει να συμβάλει στη μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα μέσω της υποστήριξης της απασχολησιμότητας σε νέες θέσεις εργασίας στη βιώσιμη, χαμηλών εκπομπών βιομηχανία και στους κλάδους της ενέργειας. Καμία προϋπόθεση για ελάχιστη ή μέγιστη επένδυση στο Θεματικό Στόχο 4	Υποστήριξη της μετάβασης προς μια περιβαλλοντικά βιώσιμη οικονομία που χαρακτηρίζεται από χαμηλές εκπομπές, ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και αποδοτική χρήση των πόρων μέσω της βελτίωσης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης που είναι απαραίτητα για την προσαρμογή της συμπεριφοράς, των δεξιοτήτων και των προσόντων, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε τομείς που έχουν σχέση με το περιβάλλον και την ενέργεια. Κανονισμός ΕΚΤ, Άρθρο: 3 (2) (α)

Η παρεχόμενη χρηματοδότηση για επενδύσεις στη βιώσιμη ενέργεια και στην ενεργειακή απόδοση εκτιμάται σε 23 δις ευρώ για την περίοδο 2014-2020



Υπόδειγμα προσχεδίου ενός πολυταμειακού επιχειρησιακού προγράμματος για την ανακαίνιση του κτιριακού δυναμικού σας

Θεματικός Στόχος 4:

Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς

Άλλοι σχετικοί Θεματικοί Στόχοι::

Θεματικός Στόχος 5:

Πρώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων

Θεματικός Στόχος 6:

Προστασία του περιβάλλοντος και πρώθηση της ορθολογικής χρήσης των πόρων

Με ποιον άλλο τρόπο θα μπορούσε να συμπεριληφθεί η ενεργειακή απόδοση των κτιρίων στα επιχειρησιακά προγράμματα;

Παρά τα τεράστια οφέλη από το σχεδιασμό ενός πολυταμειακού επιχειρησιακού προγράμματος που εστιάζει στις ανακαινίσεις κτιρίων, κατανοούμε ότι οι επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση ενδέχεται να καλύπτονται από αρκετά επιχειρησιακά προγράμματα στη χώρα σας. Σε αυτήν την περίπτωση, σας συστήνουμε οπωσδήποτε να σχεδιάσετε ξεχωριστούς Άξονες Προτεραιότητας που αφορούν στην ενεργειακή απόδοση με συνεκτικά κριτήρια για όλα τα σχετικά επιχειρησιακά προγράμματα.

Σημαντικά μεγέθη για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων

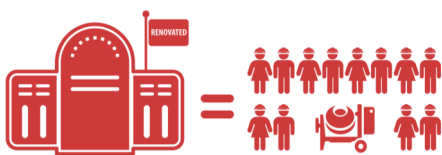
- ♦ Τα κτίρια ευθύνονται για το 40% της κατανάλωσης ενέργειας στην ΕΕ και για το 36% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου
- ♦ Το 92% του κτιριακού δυναμικού από το 2005 θα υπάρχει και θα χρησιμοποιείται ακόμα το 2050
- ♦ Οι μέσοι ενεργειακοί λογαριασμοί για τους οικιακούς καταναλωτές είναι πιθανό να αυξηθούν κατά 40% το 2050
- ♦ Η επένδυση 1 εκατ. ευρώ σε φιλόδοξα μέτρα ενεργειακής απόδοσης έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία 19 θέσεων εργασίας
- ♦ Η δημόσια επένδυση ενός ευρώ στην ενεργειακή απόδοση των κτιρίων αποφέρει 5 επιπλέον ευρώ στα έσοδα του προϋπολογισμού
- ♦ Η ενεργειακή απόδοση μπορεί να μειώσει το κόστος περίθαλψης έως και 42 ευρώ για κάθε 100 ευρώ που επενδύονται

Επενδυτικές προτεραιότητες (βάσει των νομικών προϋποθέσεων των 3 Ταμείων)	Προέλευση χρηματοδότησης	Παράδειγμα στόχων	Παράδειγμα μέτρων/ προγραμμάτων
<u>Επενδυτική προτεραιότητα 1:</u> Πρώθηση της ενεργειακής απόδοσης στις επιχειρήσεις	ΕΤΠΑ/ Ταμείο Συνοχής	<u>Στόχος 1:</u> Αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μέσω της μείωσης της ενεργειακής ζήτησης των κτιρίων τους	- Ενεργειακοί έλεγχοι στις επιχειρήσεις προκειμένου να προβληθούν τα οφέλη σε σχέση με την αποδοτικότητα κόστους - Ανάπτυξη της αγοράς συμβολαίων ενεργειακών υπηρεσιών έτσι ώστε μέσω της εξοικονόμησης χρημάτων από τους ενεργειακούς λογαριασμούς να αποσβένεται η επένδυση - Εκπαίδευση του Προσωπικού Διαχείρισης Εγκαταστάσεων σε θέματα ενεργειακής απόδοσης
	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	<u>Στόχος 2:</u> Αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού των εταιρειών	
	ΕΤΠΑ/ Ταμείο Συνοχής	<u>Στόχος 3:</u> Υποστήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων που ασχολούνται με κατασκευές/ ανακαινίσεις μέσω της τόνωσης της αγοράς	
<u>Επενδυτική προτεραιότητα 2:</u> Πρώθηση της ενεργειακής απόδοσης στις δημόσιες υποδομές	ΕΤΠΑ/ Ταμείο Συνοχής	<u>Στόχος 1</u> Αποδέσμευση κονδυλίων στα δημόσια ταμεία μέσω της μείωσης των ενεργειακών λογαριασμών	- Δρομολόγηση ενός προγράμματος ανακαίνισης των δημόσιων κτιρίων - Ενσωμάτωση βελτιωτικών μέτρων για την προσβασιμότητα (εγκατάσταση ανελκυστήρων) στο ευρύτερο πρόγραμμα ανακαίνισης καθώς η μελλοντική εξοικονόμηση ενέργειας θα συμβάλει στη χρηματοδότηση του κόστους - Δημιουργία ενός συστήματος «υπηρεσίας μιας στάσης» για την επικοινωνία με τις τράπεζες σχετικά με την πραγματοποίηση ανακαινίσεων σε βάθος - Υποστήριξη επενδύσεων για νέες κατασκευές με υψηλές ενεργειακές επιδόσεις
	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	<u>Στόχος 2:</u> Ευαισθητοποίηση για τα οφέλη της ενεργειακής απόδοσης στα κτίρια	
	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	<u>Στόχος 3:</u> Βελτίωση της προσβασιμότητας των ηλικιωμένων στα δημόσια κτίρια	
	Ταμείο Συνοχής	<u>Στόχος 4:</u> Μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα	
<u>Επενδυτική προτεραιότητα 3:</u> Πρώθηση της ενεργειακής απόδοσης στο στεγαστικό τομέα	ΕΤΠΑ/ Ταμείο Συνοχής	<u>Στόχος 1</u> Μείωση της ενεργειακής φτώχειας στα ευάλωτα νοικοκυριά	- Δρομολόγηση ενός προγράμματος για τη σε βάθος ανακαίνιση όλων των εργατικών κατοικιών - Ενσωμάτωση της ανακαίνισης κτιρίων σε ένα ευρύτερο πρόγραμμα πολεοδομικής αναγέννησης - Ανάπτυξη ενός χρηματοπιστωτικού προγράμματος για την πραγματοποίηση ανακαινίσεων πέρα από τις ελάχιστες απαιτήσεις - Βελτίωση των αστικών δικτύων θέρμανσης
	ΕΤΠΑ/ Ταμείο Συνοχής	<u>Στόχος 2</u> Συμβολή στην πολεοδομική αναγέννηση των φτωχότερων γειτονιών	
	Ταμείο Συνοχής	<u>Στόχος 3</u> Βελτίωση της ποιότητας του αέρα των εσωτερικών χώρων ώστε να αυξηθεί η ευζωία, η παραγωγικότητα στην εργασία και να βελτιωθούν οι συνθήκες για την υγεία των ατόμων	
<u>Επενδυτική προτεραιότητα 4:</u> Βελτίωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης που είναι απαραίτητες για τις νέες θέσεις εργασίας σε τομείς που έχουν σχέση με το περιβάλλον και την ενέργεια	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	<u>Στόχος 1:</u> Να διασφαλιστεί ότι οι δεξιότητες ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των νέων «πράσινων» θέσεων εργασίας	- Έρευνα αγοράς για τον εντοπισμό ελλείψεων σε εργατικό δυναμικό/ δεξιότητες - Εκπαιδευτικά μαθήματα για ενεργειακούς ελεγκτές, τεχνίτες, αξιολογήσεις ενεργειακής απόδοσης κ.τ.λ. σε σχολεία και πανεπιστήμια
	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	<u>Στόχος 2:</u> Αναβάθμιση των δεξιοτήτων του τρέχοντος εργατικού δυναμικού προκειμένου να μειωθεί η ανεργία	

Σχετικά με την εκστρατεία

Η **Εκστρατεία Renovate Europe** είναι μια πρωτοβουλία της **EuroACE**, της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας Εταιρειών για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτιρίων. Κύρια φιλοδοξία της είναι η μείωση της ενεργειακής ζήτησης του κτιριακού δυναμικού στην Ευρώπη κατά 80% έως το 2050 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005

Η REDay είναι μια ετήσια εκδήλωση που διοργανώνεται στο πλαίσιο της Εκστρατείας.



Γραμματεία: Φροντίδι της EuroACE,
Rond Point Schuman 6 – 8^{ος} όροφος
B-1040, Βρυξέλλες
T: +32 2 639 1010

www.RENOVATE-EUROPE.eu



@RenovateEurope

#REDay2013

